

教育部 2007年

原住民族語文學創作獎(作)(品)(集)

魯凱
語
得
獎
作
品

Rukai

雅歌

簡介

雅歌原名「歌中之歌」，也就是「最佳之歌」。這是一本愛情的歌集，以詩的體裁描寫一個男子和一個女子互相傾訴愛慕之情。有些譯本稱本書為「所羅門的歌」，因為希伯來原文註明這些詩歌是所羅門的作品。

猶太人認為本書在描寫上帝和他選民的關係；但基督徒則認為在描寫基督和教會的關係。

提要

- 第一首 (1.1-2.7)
- 第二首 (2.8-3.5)
- 第三首 (3.6-5.1)
- 第四首 (5.2-6.3)
- 第五首 (6.4-8.4)
- 第六首 (8.5-14)

1 所羅門之歌，是詩歌中最美的詩歌。

第一首

【新娘】

- 2 願你用嘴唇親吻我；
你的愛情比美酒香甜。
- 3 你身上有芬芳的香氣；
你的名字散發馨香。
女孩子怎能不愛你呢？
- 4 願你把我帶走，讓我們逃奔；
做我的君王，領我進你的寢室。
我們一起歡樂，
開懷暢飲，沐浴在愛河中。
難怪女孩子都愛上了你！
- 5 耶路撒冷的女子們哪，
我雖然黝黑，卻是秀美，
像基達的帳棚，

像所羅門宮中的帳幔。

- 6 不要因我的膚色輕視我，
是太陽把我曬黑了。
我的兄弟們向我動怒，
叫我在葡萄園工作，
使我沒有時間照顧我自己的園子。
- 7 我的愛人，請告訴我，
你在什麼地方放羊？
中午在哪裡使羊休息？
我何必在其他牧童的羊群中
獨自徘徊、尋找你呢？

【新郎】

- 8 最美麗的女子啊，
難道你不曉得那地方？
跟著羊群的腳蹤去，
在牧羊人的帳棚邊，
讓你的山羊吃草。
- 9 我的愛人哪，你吸引男孩子，
好比法老戰馬中的牝馬。
- 10 你兩鬢的頭髮多麼秀美，
向珠寶鍊子纏繞著脖子。
- 11 但是，我們要為你製金鍊子，
為你配上銀質的飾物。

【新娘】

- 12 我的君王坐席的時候，
我的香水散發香氣。
- 13 我的愛人常靠在我的胸懷；
他像一袋子沒藥那麼香。
- 14 我愛人像一叢鳳仙花，
開放在隱基底葡萄園中。

【新郎】

- 15 我的愛人，你多麼美麗！

你的眼睛閃耀著愛的光輝！

- 16 我最親愛的，你多英俊，多可愛！
我們把青草當床榻，
17 把松柏樹當屋子的棟樑，
把松樹當天花板。

2

- 1 我是沙崙的野玫瑰，
是山谷裡的百合花。

【新郎】

- 2 我的愛人在女子中，
正像荊棘裡的一朵百合花。

【新娘】

- 3 我的愛人在男子中，
正像叢林裡的一棵蘋果樹。
我喜歡坐在它的蔭影下，
它的果子香甜，合我口味。
4 他帶我進他的宴會廳，
在我頭上飄揚愛情的旗幟。
5 請用葡萄乾來補養我，
用蘋果來恢復我的精神，
因我爲了相思，病倒了。
6 他用左手托住我的頭，
用右手擁抱著我。
7 耶路撒冷的女子們哪，請答應我，
請指著羚羊和母鹿發誓，
你們絕不干擾我們的愛情。

第二首

【新娘】

- 8 我聽見了愛人的聲音，
他爬山越嶺向我奔來。
9 我的愛人像羚羊，像小鹿。
他站著，在我家的牆邊；
他從窗口探視，
從窗格子往裡面窺望。

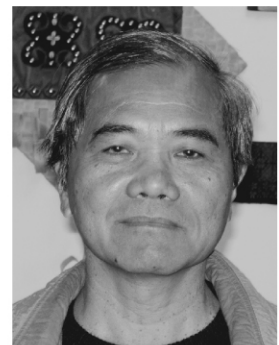
- 10 我的愛人向我說話。

【新郎】

- 起來吧，親愛的！
我的愛人，跟我一起走吧！
11 你看，冬天過去了；
雨季已經過了；
12 郊外百花盛開。
鳥兒歌唱的時候到了；
在田野間已可聽到斑鳩的聲音了。
13 無花果開始成熟了；
葡萄樹也開花放香了。
起來吧，親愛的！
我的愛人，跟我一起走吧！
14 你像鴿子藏匿在巖石的洞穴中。
讓我看一看你的容貌；
讓我聽一聽你的聲音；
因爲你的容貌美麗，
你的聲音美妙。
15 要抓住狐狸，
那搗毀葡萄園的小狐狸，
因爲葡萄樹正開著花呢！

【新娘】

- 16 我的愛人是我的，我是他的。
他在百合花中放牧羊群，
17 等清晨的涼風吹拂，

Adriu · Ramulane 賴阿忠
台灣基督長老教會永生教會神職人員
原鄉為屏東縣霧台鄉霧台村霧台部落

黑夜逐漸消逝。
我的愛人哪，回來吧，
像一隻羚羊，
像比特山上的小鹿飛奔而來。

- 3 我夜夜躺在床上，
夢見我的愛人；
我尋找他，卻找不著。
- 2 我走遍市區，
穿越大街小巷；
我尋找我的愛人，
我尋找，卻找不著他。
- 3 巡邏城裡的守夜者遇見了我，
我問他們：你們遇見我的愛人沒有？
- 4 我一離開他們，就找到了他。
我拉住他，不讓他走，
直到我領他進我母親的家，
到我出生的那房間。
- 5 耶路撒冷的女子們哪，請答應我，
指著羚羊和母鹿發誓，
你們絕不干擾我們的愛情。

第三首

【新娘】

- 6 那從曠野上來，好像煙柱，
用商人販賣的乳香和沒藥燻染的，是什麼呢？
- 7 看哪，那是所羅門的車子，
有六十名兵士護衛著，
都是以色列最優秀的勇士。
- 8 他們都擅長劍術；
他們能爭憤戰。
個個手上拿著利箭，
防備夜間的襲擊。
- 9 所羅門王用黎巴嫩木，
為自己製造車子。
- 10 御車的柱子用銀包裹，
上面有金線的刺繡；
坐墊用紫色料子製成，
是耶路撒冷女子們用愛製成的。
- 11 錫安的女子們哪，來觀看所羅門王！
他頭上戴著冠冕，
是他成婚之日，
他興奮快樂的那一天，
他母親替他戴上的。

【新郎】

- 4 我親愛的，你多麼美麗！
你的眼睛在面紗後面閃耀著愛的光輝。
你的頭髮像一群山羊，
從基列山跳躍著下來。
- 2 你的牙齒如新剪的毛，
像剛剛洗刷乾淨的綿羊一樣白，
成雙成對地排列著，
一顆都不缺少。
- 3 你的嘴唇像一條深紅色的絲帶，
你開口說話時秀美動人。
你在面紗後面的雙頰泛紅，
像裂開兩半的石榴。
- 4 你的脖子像大衛的高塔，
圓直牢固，
掛著的項鍊像成千勇士的盾牌。
- 5 你的雙乳像一對羚羊，
像孿生的小鹿在百合花中吃草。
- 6 我要往沒藥山，
到乳香岡上，
等清晨的涼風吹拂，
黑夜逐漸消逝。
- 7 我親愛的，你多麼豔麗！
你多麼完美！
- 8 我的新娘，請跟我一起離開黎巴嫩山；
跟我一起從黎巴嫩下來。
請從亞瑪拿山頂，
從示尼珥山和黑門山，
那獅子、豹子藏匿的地方下來。
- 9 我的愛人，我的新娘，
你眼睛的顧盼，
你項鍊的搖動，
把我的神魂奪走了！
- 10 我的愛人，我的新娘，
你的愛情多麼甜蜜。
你的愛情比美酒香甜；
你散發的香氣勝過任何香料。
- 11 親愛的，你的嘴唇甘甜如蜜；
你的舌頭有蜜有奶。
你衣裳的芬芳正像黎巴嫩的香氣。
- 12 我的愛人，我的新娘，
你是一座關閉的花園，
牆垣圍著，封鎖著泉源。
- 13 園中果木繁盛，

有石榴的果園，
 有佳美的果實；
 有鳳仙花、哪達樹，
 14 有番紅花、菖蒲、肉桂，
 有各樣乳香木，
 沒藥、沈香，和一切高貴的香料。
 15 你是園中的水泉，
 是洶洶不絕的流水，
 是從黎巴嫩山湧流下來的溪水。

【新娘】

16 北風啊，醒起來吧！
 南風啊，吹向我的花園，
 使空氣洋溢著芬芳。
 願我的愛人進入他的園中，
 吃園裡最好的果子。

【新郎】

5 我親愛的，我的新娘，
 我進入我的園中，
 摘取沒藥和香料，
 吃我的蜜房和蜂蜜，
 喝我的酒和奶。

【耶路撒冷的女子們】

情人們哪，吃吧！喝吧！
 直到你們陶醉在愛情中！

第四首

【新娘】

2 我雖然躺著，心裡卻清醒；
 我夢見愛人在門外敲門。

【新郎】

親愛的，讓我進來吧，
 我的愛人，我的鴿子。
 我頭上滿是霧水；
 我的頭髮被夜霧濕透了。

【新娘】

3 我已經脫了衣服，
 怎好再起來穿衣呢？
 我已經洗了腳，

怎好再弄髒呢？

4 我的愛人從門縫中手進來，
 因他的靠近，我心跳不已。
 5 我正要開門讓他進來；
 當我握著門柄時，
 我雙手滴下沒藥，
 指頭滴下沒藥汁。
 6 我為我的愛人開門，
 可是他已經走了。
 我多麼想聽他的聲音！
 我尋找他，但找不著；
 我呼叫他，但聽不見回音。
 7 巡邏城裡的守夜者遇見了我；
 他們擊打我，把我打傷了；
 守衛城牆的人奪走我的披肩。
 8 耶路撒冷的女子們哪，請答應我！
 如果你們遇見我的愛人，
 告訴他，我因相思病倒了。

【耶路撒冷的女子們】

9 你這女子中最美的佳麗啊，
 你的愛人比別人的更好嗎？
 他有什麼特別的地方，
 值得我們答允你的要求？

【新娘】

10 我的愛人英俊，健壯，
 是萬人中的佼佼者。
 11 他的面色紅潤；
 他的頭髮像波浪，
 像烏鴉那麼黑。
 12 他的眼睛像溪水旁的鴿子，
 用奶汁洗淨，站在溪流邊。
 13 他的兩頰像花園那樣可愛，
 種滿了香草。
 他的嘴唇像百合花，
 給沒藥汁潤濕了。
 14 他的雙手均勻，
 帶著鑲寶石的手鐲。
 他的軀幹像光滑的象牙，
 鑲嵌著藍寶石。
 15 他的雙腿像白玉柱子，
 安在煉淨的金座上。
 他的儀表像黎巴嫩山那麼雄偉，

像高聳的香柏樹。

- 16 他的口香甜可吻；
他多麼使人迷醉。
耶路撒冷的女子們哪
他就是我的愛人！我的伴侶！

【耶路撒冷的女子們】

- 6 你這女子中最美的佳麗，
你的愛人哪裡去了？
請告訴我們，他往哪條路去，
好讓我們幫你尋找。

【新娘】

- 2 我的愛人到自己的園子去，
花床盛開著鳳仙花。
他在那裡放牧羊群，
摘採百合花。
3 我的愛人是我的，我是他的；
他在百合花叢中放牧羊群。

第五首

【新郎】

- 4 親愛的，你像得撒那麼美麗！
像耶路撒冷那麼動人！
像林立的軍旗那麼耀眼！
5 移開你的視線吧，別盯著我看；
你的眼睛使我慌亂。
你的頭髮像一群山羊。
從基列山跳躍著下來。
6 你的牙齒如新剪的毛，
像剛剛洗刷乾淨的綿羊一樣白，
成雙成對地排列著，
7 一顆都不缺少。
你在面紗後面的雙頰泛紅，
像裂開兩半的石榴。
8 君王有六十王后八十妃嬪，
有無數的宮女。
9 但我只愛一人：
她像鴿子般可愛。
她是她母親的獨生女兒，
是母親鍾愛的孩子。
女子們見到她都稱讚她；
王后和妃嬪也讚美她。

- 10 那顧盼如晨曦的是誰呢？
她明艷照人，
像月亮一樣秀麗！
像太陽一樣光明！
向林立的軍旗一樣耀眼！

- 11 我下到杏樹園，
要欣賞山谷中的幼樹，
葡萄樹的嫩綠，
石榴樹的花蕊。
12 我禁不住發抖；
你使我心裡渴望愛情，
如趕戰車上陣的勇士們等待戰鬥。

【耶路撒冷的女子們】

- 13 跳吧，舞吧，書拉蜜的女子啊，
你舞蹈吧，好讓我欣賞你的芳姿。

【新娘】

- 當我在兩旁觀眾中舞蹈，
你們為什麼要望著我呢？

【新郎】

- 7 儀態萬千的少女啊，
你穿著涼鞋的腳多麼美麗！
你大腿的曲線是藝術家的傑作！
2 你的肚臍像一個圓圓的酒杯，
裡面盛滿著美酒。
你的腰像一束麥子，
四周圍有百合花圍繞著。
3 你的雙乳像一對孿生的小鹿，
像一對羚羊。
4 你的脖子像象牙的塔；
你的眼睛像希實本城的水池，
靠近那著名城市的門邊。
你的鼻子彷彿黎巴嫩塔那麼可愛，
朝著大馬士革屹立。
5 你的頭挺立像迦密山。
你的秀髮像光澤的緞子，
把君王的心都迷住了。
6 你多麼秀美，多麼可愛！
你的愛情多麼令人陶醉！
7 你的身材婷婷如棕樹；
你的雙乳像一串串的葡萄。

- 8 我要爬上棕樹去摘果子。
在我眼中，你的雙乳像一串串的葡萄；
9 你的氣息跟蘋果一樣芬芳；
你的親吻像上好的美酒。

【新娘】

- 讓美酒流入我愛人口中，
溢流於他唇齒之間。
10 我屬我的愛人；
我愛人戀慕著我。
11 親愛的，來吧，我們到野外去，
在鄉下住宿。
12 我們要一早起來，到葡萄園去，
看看葡萄發芽了沒有，
看看葡萄開花了沒有，
石榴吐蕊了沒有；
在那裡，我要把我的愛情獻給你。
13 你要聞到催情果的香味；
各樣佳美的果子都堆在我們家門口。
親愛的，無論新的舊的，
我都為你珍藏著！

- 8 但願你是我的兄弟，
是吃過我母親乳汁的；
這樣，當我在街上遇到你，
跟你接吻，誰也不會批評。
2 我要帶你進我母親的家，
讓你指點我怎樣愛你。
我要給你喝香料調製的酒，
給你喝石榴釀製的酒。
3 你的左手拖住我的頭；
你的右手擁抱著我。
4 耶路撒冷的女子們哪，請答應我，
你們絕不干擾我們的愛情。

第六首**【耶路撒冷的女子們】**

- 5 那跟他的愛人手牽手
從曠野上來的是誰呢？

【新娘】

在蘋果樹下，我叫醒了你。
在那裡，你母親為你忍受陣痛；

- 在那裡，你母親生了你。
6 願你的心只向我敞開；
願你的手臂只擁抱我。
愛情跟死一樣堅強，
戀情跟陰間一樣牢固。
它爆出火燄，
像烈火一樣燃燒；
7 水不能息滅愛情，
洪水也無法淹沒。
若有人想用財富換取愛情，
他必定招來鄙視。

【新娘的兄弟】

- 8 我家有一小妹，
她的雙乳尚未豐滿。
年輕人前來求愛，
我們怎麼辦呢？
9 如果她是一堵牆，
我們要在上面建造銀塔；
如果她是一扇門，
我們要用香柏木板維護她。

【新娘】

- 10 我是一堵牆，
我的雙乳是上面的塔。
我的愛人知道
我從他得到了安寧滿足。

【新郎】

- 11 所羅門在巴力哈們有一個葡萄園，
他們把這園租給耕種的人；
每人要繳納一千銀子。
12 一千銀子歸所羅門，
兩百銀子歸耕種的人；
但我擁有我自己的葡萄園！
13 親愛的，讓我從園中聽見你的聲音；
我的同伴都等著聽你說話。

【新娘】

- 14 親愛的，快來吧，
像一隻羚羊，像一隻小鹿，
優遊在香草山上。

Senay ki senay

ni ngutatakadraavane pelaela

kay senay ki senay yai, amani ku mathaithaaringa ki la senay. ka vaeva ka hungu ka la senay ki dalamane, arakay ku senay pacase ki ta ngeea ka sawvalai si ta ngeea ka ababai ku ta mapapelaelane lini ku dalamane. yakay kudra la ni hungyakane ku hungu ku senay ki sulumun amia, asi lwiwane ikay ki sakwaka paacase ki hiburu peaelaela kikay la senay yai pacase ki sulumun iya.

kay swa yuda lu kidremedreme kikay hungu wa pacase pelaela ku ta mangangimiane ki Twaumase si pilri ini ka la umawmase amia; ai kay Kilrisitutu lu kidremedreme wa pacase pelaelaela ku ta ma ngangimiane ki Kilrisitu si kiwkay amia.

la tangadrane

aswalalanga ka senay (1.1~2.7)

mwasaka drusa ka senay (2.8~3.5)

mwasaka tulru ka senay (3.6~5.1)

mwasaka supate ka senay (5.2~6.3)

mwasaka lrima ka senay (6.4~8.4)

mwasaka eneme ka senay (8.5~14)

1 ku senay ki sulumun yai, mathaithaaringa ki sanaka senay.

aswalalanga ka senay

(ababai)

- 2 asu arakay ku bibianesu uma nakwane;
ku dalamanesu sangulreleme ki ma thariri ka bava.
- 3 ikay ki kinawmasanesu sangwalralreeme;
ku naganesu wa saraw sangulreeme,
kadrwa ku ababai ku kai lri kadalame muswane.
- 4 asu ililuku nakwane, lata mubere;
a talialaladhaili, si ililuku nakwane mu daane mwa ki tapeapecanesu.
ta taelre kirararagai,
la ungunulu kirararagai, mubanabanaw ikay ki dalamane ka vaalru.
amani kay kadalame muswane sanaka ababai!
- 5 la ababai ki swa yerusalrim,
ma icelrengaku, ai ma thariri,
mia ki balrawbaw kidar,
mia ki make ikay ki daane ki sulumun.
- 6 madha ngwalalai ki kulaw ki kinawmasaneli si sidrekase nakwane,
vai ka paka icelrengaku nakwane.
ku la betakaneli paapia nakwane kalisi,
si pa ikay nakwane ki babududu kauawngu,
laka kadrwuanga ku zikangeli marasikai ki mawivaivaili.
- 7 kadalame, ala pelaelaili,

yainusu pagwagwagu ki kiu?

luka mwalringedele yainu ku ta isadrane ki kiu?

lri tumanaku ikaykaay ki lavavalake ka taragwagu ki la kiu ta ngeangeea masasawlrilwlrilri, si silasilape muswane?

(sawvalai)

8 mathaithaariringa k ababai, bekacesu kai thingale kwini ta ikayane?

tupapalra ku ta ngukaiyane ki la kiu katwase, ikaya thili ki balrawbaw ki taragawagu, lani kane ku ubulu kwi la kiusu.

9 kadalameli, wa thalrebeethebesu ki sawvalai, mia ki tina ka yakay ki la tarakikaruburu ka rigi ki parau.

10 kwi maecebe kwi bisaw ka isiwsu ala ma thaariri, mia ki sakirerethane ka ngiathalringulu ki lre.

11 ai, lri pasikai nay muswane pia ku sisilu ka kingi, pasikai muswane paibu ki la sa ngiragelenane ka gingi.

(ababai)

12 lu nene ngiakanekaneane ku talialalayli, kay sangulrelreme ka acilay li salraelre sangu lreeme.

13 kay kadalameli kai wa telrai mwa ki tukuli sutalu; kay lasu mia ki aku vaeva ki lumase ka sasulra vane ku ta sangu lreemame.

14 kay kadalameli mia ki pawracungu ka hungsing ka bengelrai, ka ngiapaipai ikay ki babududu.

(sawvalai)

15 kadalameli, ma tharirilringasu! kwi macasu wa likalikathe kwi ledra ka dalamane!

(ababai)

16 kadadaalamengali, ala ma thaaririsu, mati ngulwalwadhane! Ala ta tu tapeapecane kay ki ma salese ka ububulane,

17 la tu bulri ki daane kay sangwa lreeme ka angatu, si tu baliali kay baali.

2 zingilra ku ikay ubulane ka sarun, ka bariangalai ikay valrwalru ki lregelrege.

(sawvalai)

2 kay kadalameli ikay ki la ababai, mia ki yakaay ki caceneceneke ka tuvaevaeva ka bariangalai.

(ababai)

3 kay kadalameli ikay ki la sawvalai, miaki yakaay ki angatungatu ka vaeva ka salrusu ka angatu, ma dalamaku nene kulrilri ikay tay lebe iniane, ku madruini sangwa lreeme kalimeme, paka limeemaku.

4 kwi lasu wa ililuku nakwane mwa kita pangiakanekaneananeini, ikay ki awlruli belenge ngia veteevete ku dalamane ka kalralradha.

5 arakaiya ku ni pavaiane ka la budu pasa yubungane nakwane, la arakai ku la salrusu pa siwliwliane kay kidremedremeli, asi lwiwane ngwaladhaku ki barengerane, si ka caeme apece.

6 kwi lasu arakai ku viriini pa sutelrai ki awlruli, la arakai ku vanaleini kebere nakwane.

7 la ababai ki swa yerusalrim, palraingaili, si papia ki kisisi si thadi kiketeketete, ku kai ka a vangavan gane numi ki dalamane nay.

mwasaka drusa ka senay

(ababai)

- 8 kialalranganaku kwi lingaw ki kadalamel; kwi lasu ngwalralregelregelrege kayngananganay papia nakwane.
- 9 kwi kadalamel mia ki kisisi, mia ki lrulai ka salawngane. kwi lasu acegecege, ikay thyili ki balin gibingi ki daaneli; kwi lasu pa ngwakai ki lribange lili, pa ngwakay ki tangi thivarane ki lribange papia ki daane lili.
- 10 kwi kadalamel paapia nakwane kawriva.

(sawvalai)

- ngidrakala, kadalamel!
kadalamel, ila tupapalraili!
- 11 dreela, ku kala kecelrane ngia lribatenga; ku kala udalane ngia lribatenga;
- 12 ngia paipainga ku la bengelrai lrlringulu. wa kelanga ku a senasenadhane ki la adhadhame; ikay ubulane kialaalranga madu ku la lingaw ki tavagu.
- 13 pathagilinga ka lreeme ku dena ka madru;
ku cebe ki budu la ngipaipainga sangu lreemenga.
ngidrakala, kadalamel!
kadalamel, ila tupapalraili!
- 14 miasu ki tavagu ka kia paidringi ikay ki libi ki alrisapesape.
pa dreelaili kwi lringawsu; pa kilalraili kwi lingawsu; asi lwiyanne kwi lringawsu ma thariri, kwi lingawsu la akwaesai.
- 15 pwalra ki kalailalri, ka amani kudra ma bebetethi ki babududu ka lrulai ka kalailalri, asi lwiyanne kwi cebe ki la budu yacengecenge ngipaipaipai!

(ababai)

- 16 nakwane ki kadalamel, kunaku laka iniane. kwi lasu yakay ki maw bariangangalai agwagu ki la kiu,
- 17 ukalava ki vaivalrigi luka mialrealre, ku dradrimitanne arwa kawlawulraw. kadalamel, bwala siwla ria, mia ki vaeva ka kisisi, mia ki lrulai ka salawngane ikay lregelrege ka bither kaingananganay lailailai.
- 3 luka mauawaungu wa apeca ku ikay ki tapepecane, si sipi ki dreele ki kadalamel; wa silapaku ini ane la kai maka kidringai.
- 2 wa dadavacaku salraelre ki cekela, ngukakai ki ma adraw tikane ka la kadalranane; wa silasilapaku ki kadalamel, wa silapaku, la kai maka kidringai iniane.
- 3 kudr wa drangalrungalru ki cekele si dadadavace kya padradresenge nakwane, la kivagaku liniane, “kai numi kya padradresenge ki kadalamel?”
- 4 sa katwasaku liniane, la kidryingadhaku iniane. la malra ku bilibili iniane, kai pakatwasenga iniane, pakeela ku ta ililukaneli iniane pu daane ki daane ki ina, si mwa ki taki tulalakaneli ka taikaykayane.
- 5 la ababai ki swa yerusalrim, palraingaili, papia ki kisisi si thadi kiketete, ku kai ka a vanganganane numi ki dalamane nay.

mwasaka tulru ka senay

(ababai)

- 6 kudra twalay calragulragu kainganay mu belenge, mia ki ulrudru ka ememe, la arakai ku kilangai ki la tarasiwbawbai ka sangwa Ireeme si sasulravane pa tuebelre yai, manemane?
- 7 dreela, kaavai yai palridingi ki sulumun, ta manemele ka kwapingi drangalrungru, yadreepele ka mathaithaariringa ka la garagarange.
- 8 kwi lalasu yadreepele ka tara ara lrahu; kwi lalasu tara kikaruburu.
wa ecenge ku ma rangisi ka dramu makanaelre, telenge kulri kela kikaruburu luka maungu.
- 9 ku sulumun ka talialalay arakai ku angatu libanun, si ngitatu palridingi.
- 10 ki taneneneane cucubungu ka ulrudru arakai ku ginhi cabu, belenge arakai ku kingi papacase; ku taneneneane niara thilalatadhane ku kulaw, ka kadalame arakai ki la abaibai ki swa yerusalrim darepe.
- 11 la ababai ki ziun, bwala dreela ki sulumun ka talialalay! kwi lasu sia pagamucu, ta karudrarudran ganeini ka vai, ta kiraragadhaneini ka vai, tina ini ka pasia lawbubulu.

(ababai)

4 kadalameli, ala ma tharirisu!

- kwi macasu ikay lrlrikudru ki sangika kabunganewa likalikathe kwi ledra ki dalame.
kwi isiwu mia ki la kiu, twalai ka lregelrege giliade ituku mu lebe.
- 2 kwi valisisu mia ki ni taw kaciacionane ka ubale, mia kaw ni taw pabanabanavane si garucu ka ni kubawbalane ka kiu ku lrapungane, si ta dradrwusa katilibi, kadrwa ku na vaevanga ku asakivalane.
- 3 kwi bibianesu mia ki vaeva ka ma dwuli ka calrisi ka makalrilaw, lu avavagasu ku tharirane wa isiw ki tuku ki umawmase.
kwi cimisu ikay lrlrikudru ki sa ngikakabungane ma direele, mia ki ma cukare maw drusa ka navate.
- 4 kwi lresu mia ki abeelenge ka daane ki davidi, ma lrimeteke ka dringeelrese si kakecenge, ni kel radhane ku silu mia ki alathare ki tathathatha ka la garagarange.
- 5 kwi thuthusu mia ki maecebe ka kisisi, mia ki ni patarudradrusane kitu lalake ka lrulai ka salawn gane si ikay ki maw bariangalangai kanekane ku ubulu.
- 6 lri papiaku lregelrege ka sasulravane, mwa ki lrelrege ka sangwa Ireeme, si mukalava ku vaivalri gi ki mialrelre, si aru kawlawlaw ku dradrimitane.
- 7 kadalameli, ma tharirisu turamuru! kwi thariranesu kiatulreepenge!
- 8 rakeraketeli ka ababai, bwala tupapalraili katwase lregelrege libanun; tupapalraili twalai libanun mu lebe. twaladha belenge lregelrege amana, kainangadha twalai lregelrege sinir si lregelrege himun, ka amani kudra ta kilepengane ki raiung, ki lrikulaw.
- 9 kadalameli, ka rakerakete li, ku ta dreelane ki maca su, ku ta ngivelevelane ki silu su, wa maalranga ravase ki kidremedremeli!
- 10 kadalameli, ka rakeraketeli, kwi dalamanesu ma limeme turamuru. kwi dalamanesu sangusaesai ka malimememe ki ma thariri ka bava; kwi twalai muswane sangu Ireeme wa lribate sanaka sangwa Ireeme.
- 11 kadalameli, kwi bibianesu ma limemem mia ki valu; kwi lridamesu yakay ku valu yakay ku mireke. kwi ta sangu Ireemane ki laimaisu mia ki ta sangu Ireemane libanun.
- 12 kadalameli, ka rakeraketeli, amanisu kudra vaeva ka ni elebane ka babengelradhane, ni pangi thal ringulane ravadre, si celrepe ki ta beradhane.

- 13 ikay ki mawivaivai ku la ivai ngiaesadhane ku la ta cebeane, yakay ku maw nanavate, la ikay ku ma thariri ku la madru; yakay ku bengelrai ka hunsin, ku angatu ka nata,
 14 yakay ku duduli ka bengelrai, ku canbu, ku karangkang, yakay ku makaelaeela ku sangwa lreme ka angatu, sasulravane, sangwa lreeme, si nitu kucyingaalarane ka la sangwa lreeme patueelre.
 15 amanisu kudra berai ikay ki mawivaivai, ka wa lrialrialriau kai sadrasadra, ka twalai lregelrege liba nun mwaludru ka drakerale.

(ababai)

- 16 tali viri ka valrigi, pacuna si ngidrakale! tali vanale ka valrigi, vaivalriga papia ki babengelradhaneli, lani sueete ku sangu lreemane ki saseverane. ku kadalamele ani mwa ki mawivaivaiini, si kane ikay ki mawivaivai ku mathaithaariringa ku madru.

(sawvalai)

- 5 kadalamele, ka rakeraketeli, mwa daanaku ki mawivaivai, si malra ku sasulravane si sangulrelreme, la kane ku valu, la ungulu ku bava si mirekeli.

(la ababai ki swa yerusalrim)

la lasiasilangane, kanea! ungula! pakeela ku ta kabusukane numi ikay ki dalamane!

mwasaka supate ka senay

(ababai)

- 2 adravane apecaku yai, ma simeameeace kay kidremedremeli; wa sipia ku si ki dreele ki kadalamele yakay latadre lrawlrawdru bangebangebange.

(sawvalai)

kadalamele, pamu daanaili, kadalamele, ka tavaguli. swaete ki awlruli kay sudrete; ikay ki maungu kya paka dapenge ki kulrurungu kay isiwli.

(ababai)

- 3 mwa laimainganaku, lri tumana ku ngidrakaalenga si silaimai? tawadrapalenga naku, tumana ku paka kwudrurunga?
 4 kwi kadalamele pangwakai ki taka ngacacane ki lrawlrawdru pu daane ku alrima, ngwalai ku ta deethaneini, wa itituku kay kidremedremeli.
 5 salri mu elebaku si paw daane iniane; sa ecengaku ki taecengane ki lrawlrawdru, kay alrimali aseke ku sasulravane, ki dadiputhane la adidi ku tulu ki sasulravane.
 6 pasiakaiya ku ki kadalame pli mu elebe ku lrawlrawdru, ai matwaseenga. apia kilaalraku ku vagai ni! la silapa ku iniane, ai kai naku maka kiadringai; wa dawla ku iniane, ai kai naku maka kialalra lu tubalre.
 7 ku taradrangalrungalru ki cekele sa dadadavace saka maungu kyapadradresenge makwane; kwi lala su wa lrumai nakwane, la paka dula nakwane; kudra wa drangalrungalru ki kepale ki cekele wa ribici si malra ku palimemelreli.
 8 la ababai ki swa yerusalim, palraingaili! alaiyasi ki padradresenge numi ki kadalamele, pelaela ini ane, ngwaladha ku ki barengerane si ka caeme apece.

(la ababai ki swa yerusalrim)

9 kusu ka mathaithaariringa ki sanaka ababai, kwi kadalamesu mathaithariri ki palrapalra? manemane ku ta mukalrivilaneini, si lri palraingi nay kwi ta kitubianesu?

(ababai)

10 kwi kadalamelu, ma thariri, la ngicaeme ku ta cebeane, kadrwa ku wa lribate sanaka umawmase.

11 direreele ku lringawini; ku isiwini mia ki bikabiki, mia ki talralreba ku icelrengane.

12 ku macaini miaki tavagu ka yakay babiabila ki vaalru, arakai ku mireke mubanaw, acegecege ikay babiabila ki vaalru.

13 ku cimiini maecebe mia ki babengelradhane mati ngulwalwadhane, pa swaeete lredreke ku sangwa lreeme ka ubulu. ku bibianeini mia ki la bariangalai, kya paka daapengenga ki tulu ki sasulravane.

14 ku alrimaini mararaamaw, sia kalathe ku tinu kucingaalrane ka lrenege. ku kinawmasaneini mia ki valisi ki zu ku sasulapane, la cabu arakay ku salesese ka tinukucingaalrane ka lrenege.

15 ku drapaleini mia ki lrawlapungu ka lrenege ka ulrudru, cegecege pikay ki taetale ka kakingiane.

ku ta ngivelevelaneini mia ki lregelrege libanun matisalru, mia ki maeelrengane ka wa tete ka sangwa lreeme ka angatu.

16 ku ngudwiini sangwa lreeme mati uma; paka bwusuku ki umawmase. la ababai ki swa yerusalim, kwi lasu amani ku kadalame li! ka palrali!

(la ababai ki swa yerusalrim)

6 kusu ka mathaithaariringa ki ababai, mwainu kudra kadalamesu? ala peelaela nayane, luka ngwakakay inu ki kadalranane katwase? la nay paralubu muswane silape.

(ababai)

2 ku kadalamelu wa mwa ki babengelradhaneini, kwi babengelradhane yacengeecenge ngipaipai kwi hungsi ka bengelai.

kwi lasu yakay kwini paagwagwagu ki la kiu, si malramalra ku bariangalai.

3 nakwane ki kadalamelu, laka iniana ku; kwi lasu yakay ki maw bariangangalai paagwagwagu ki la kiu.

mwasaka Irima ka senay

(sawvalai)

4 kadalamelu, mia su ki tizahe ku tharirane! la mia su yersalrim veleevele ki kidremedreme ki umaw mase! miasu ki wa tilibi ka kalralradha athingaalane!

5 ala padrwadruma, si kai dreele nakwane; kwi macasu pa kawpungu nakwane. kwi isiwisu mia ki la kiu. ka twalai lregelrege giliade ititituku mu lrawlrawlrawdru.

6 kwi valisisu mia ki ni taw kaciacionane ka ubale, ku lrapungane mia ki ni kubawbalane ka kiu ka ni taw maka pabanabanavane paka bwula, maececebe katilibi, kadrwua ku na vaevanga ku asaki valane.

7 kwi lringawsu ikay adringi ki sa kabungane ma direele, miaki ni paw drusane ka navate.

8 ku talialalay sa manemele ku kataelrelreaneini la ta mavalrulu ku kai ka ktaelrelreaneini, ku yakaykay ki daane ki talialalay ku la ababai kai ka asiasipane.

9 ai ta ngeangeea ku kadalamelu; kwi alisu mia ki tavagu ku mati dalamane. kwi alisu vaeva ka lalake ki tinaini, ka kathaalrai ki tinaini ka vaeva ka lalake. ku la ababai lu dreele iniane wa drengedreen gere iniane makanaelre.

- 10 kwini mia ki wa lrawlraau lu ma siasirare dreele yai aneane? kwi alisu pa leedra ki umawmase, mia ki dramare ku tharirane! mia ki vai ku ledrane! mia ma wa tyilibi ka kalralradha athingaalane!
- 11 mwa lrawdru ku mwa ki maw aperikute ka la angatu, lri siavava ku ku la tatyitiki ka la angtu ikay valrwalru ki lregelrege, ku rigarigi ki cebe ka budu, ku bengelrai ki navate.
- 12 la kiryimwa ku manugiligili; amanisu ka pa utaluvaivai ku dalamane ki kidremedremeli, mia ki garagarange ka mwa belenge ki sakikaruburane ka palridingi si mukalavalava ku a kikaruburane.

(la ababai ki swa yerisalrim)

- 13 itituka, udulria, ka ababai ki sulam, udulria, la naw siavava kwi tangivelevelanesu.

(ababai)

sa udulridulriaku ikay ki maecebe ki siavavava, anu dreele nakwane?

(sawvalai)

- 7 mathaithaariringa ku ta ngivelevelane ka tawvailekete, kwi ta si keceane ki drapalesu ala ma thariri! kwi ta ngimiane ki drapalesu drarepe ki tarapapacase!
- 2 kwi pekesu mia ki lrimemeteke ka kuppku ki bava, nipa sueteeane ku ma thariri ku bava. kwi takil risaisanesu mia ki ererece ka mugi, ngiathalringulu ku bariangalai.
- 3 kwi maecebe kwi thuthusu mia ki ni pataru dradrusane ki tulalake ka lrulai ka salawngane, mia ki drusa ka kiu.
- 4 kwi lresu mia ki ni ara valisane ki zu ka palralramathane; kwi macasu mia ki baibaaiu cekela ka Hisebun, ka wa deethe lrawlrawdru ki kya matikaikai ka cekele. kwi ngungwanesu mia ki daane ka abeelenge ka libanun ku tharirane, a cegecege papia tali damasekus.
- 5 kwi awlrusu ma dringeelrese mia ki lregelrege ka camile. kwi tharirane ki isiwsu mia ki calrisi ka makalrilaw elelethe, paka thalrebeethebe ki kidremedreme ki talialalay.
- 6 ma tharirisu turamuru, mati dadalame! kwi dalamanesu paka bwusuku ki umawmase!
- 7 kwi ta cebeane ki kinawmasanesu mia ki abare; kwi maecebe kwi thuthusu mia ki la pawracungu ka budu.
- 8 lri ubelenga ku ki abare si malra ku madru. lu dreelaku, kwi maecebe kwi thuthusu mia ki la pawracungu ka budu; kwi niakesu mia ki salrusu sangu lreeme;
- 9 lu umasu mia ki amani kudra mathaithaariringa ka bava.

(ababai)

kikay ma thariri ka bava ani mwaludru mwa ki ngudwi ki kadalameli, mwaludru sueete ikay ki ngudwi.

- 10 inianenga naku ki kadalameli; ku kadalameli ma daalame akuli nakwane.
- 11 kadalameli, bwala, ta katwase mu ubulane, si ikay ki tikyiane ka cekele sulai.
- 12 sana ledra lri ngidrakaleta, si mwa ki babududu, dreele ki budu lu rigariginga lutumane, dreele ki budu lu ngipaipainga lutumane, ku navate lu ngipaipainga lutumane; ikay kwini, kay dalamaneli lri baadha ku patarumara muswane.
- 13 lri sabalrisu ku sangulreemane ki bengelrai; ku ma kaelaeela ku ma thariri ka madru ki angatu lri abate pikay ki lrawlrawdru ki daaneta. kadalameli, adravane ka supilri ka baavane, pasiakaaiaku muswane pudringai!

- 8 anatomane laka amanisu ku bitakane li ka sawvalai, ka wa kanenga ku esebe ki thuthu ki ina; luka ngimiaiya kikay, luki padradresenga ku muswane ikay kadalranane ki cekele, la uma muswane, kadrwa ku aneane kulri kawriariva.

- 2 Iri ililuka ku muswane mwa ki daane ki ina, lasu peelaela nakwane ku a pangimianeli kadalame muswane. Iripa ungulaku ku ni paibwane ku sangwa Ireeme ka bava muswane, lapa ungulu muswane ku nitu bavane ka navate.
- 3 kwi virisu pa ukudru ki awlruli; kwi vanalesu la kebere nakwane.
- 4 la ababai ki swa yerusalrim, palraingaili, maadha vangavangavange ki dalamaneli.

mwasaka eneme ka senay

(la ababai ki swa yerusalrim)

- 5 kudra ma ararake ki kadalameini si twalalai calragulragu udradhradha kaynganay yai aneane?

(ababai)

ikay tay lebe ki salrusu, wa aceaca ku muswane. ikay kwini, ku tinasu ngwalai muswane kiangeange; ikay kwini, ku tinasu twalalake muswane.

- 6 ku kidremedremesu ani ka kathanaku ku papiasu mu elebe; ku alrimasu ani ka kathanaku ku keberesu.
 kay dalamane mararaamaw ki a pacadhane ku keecengane; ku makakadalamane mararaamaw ki swadriadringi ku kawlukulane. pa kelrabe ku apwi, mararaamaw ki ma drareange ka apwi kelrakel raketabe;
- 7 kay acilay kai Iri maka edrepe ki dalamane, kay Iriau lai kai maka makalriwgu.
 alaiyasi ikay ku umawmase ku kyananu arakay ku tacekecekelane balrithi ki dalamane, kwini lasu Iri tara ki sidreekase.

(la betakane ki ababai)

- 8 naiyanane yakay ku ta ngeea ku agili ka ababai, ku thuthuini kaiana ma adraw.
 ku langkathabarane la kelakela upapalange, lai Iri tumane nay?
- 9 kwi alisu anaka vaeva ka balingibingi ka raedre, Iri pikay nay belenge tu palralramathane arakai ku gingi; kwi alisu anaka vaeva ka lrawlrawdru, Iri arakai nay ku sangwa Ireeme ka bali thalringulu lakebe iniane.

(ababai)

- 10 vaevaku ka balingibingi ka raedre, kay drusa ka thuthuli amani kudra ya belenge ka palralramathane.
 kwi kadalameini wa thingale patwaladha ku iniane ku a ngulwadhaanane kaswalreke ku kidremedreme.

(sawvalai)

- 11 ku sulumun ikay baale hamun yakay ku talu vaale ku babududu, kwi lalasu la pakisaalru ki tarakauawngu; ku ta ngeea Iri baai ku padulru ku kudrulu ka gingi.
- 12 ku kudrulu ka gingi Iri papyia ki sulumun, ku drusa ka idai ka gingi Iri papiia ki tarakauawngu; ai kunaku yakay ku nakwuane ku babududu!
- 13 kadalameini, naw pa twalai ki babududu kilalra ku lingaw su; kay papalrali mwakalavalava ku a kilalrane lu kawrivasu.

(ababai)

- 14 kadalameini, bwala kirarimwa, mia ki kisisi, mia ki lrulai ka salawngane, kathaithaithariri kivava vange ikay ki la Iregelrege ki la sangwa Ireeme ka ububulane.